

Europeiska unionen
Regionalpolitik

panorama

inforegio

33

Vår 2010

Att utvärdera regionalpolitiken

Inblick och resultat

SV

LEDARE

Dirk Ahner

3

ÖVERSIKT

Efterhandsutvärdering 2000–2006 av mål 1 och mål 2: Vad har vi uppnått?

4-7

INTERVJU

Terry Ward – Elżbieta Bieńkowska – Albino Caporale – John Bachtler

8-11

ALLMÄNT OCH BLANDAT

Efterhandsutvärdering av mål 1 & 2, 2000–2006: Sammanfattning av iakttagelser

12-13

EUROPA RUNT

Ett nytt tunnelbanesystem i Aten
Czech Invest – smarta investeringar börjar här
Lahti Science and Business Park – Finlands cleantech-kluster
Matchning av kvinnors behov med den lokala ekonomins i Salzburg

14-17

UNDER LUPPEN

Utvärdering – vilken metod ska man använda?

18-19

PÅ SAMMA LINJE

Utvärdering stärker sammanhållningspolitiken

20-22

REGIO GÖR SKILLNAD

Presentation av kommissionär Hahn, EU:s nya kommissionär för regionalpolitik

23

NÄTVERK

24-25

VÅRA PROJEKT INIFRÅN

Longlife – Competitive Health Services

26-27

28

KALENDARIVM – TALA OM VAD DU TYCKER

Foton (sidor):

Omslag:

Sidor 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12-13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26 © CE

Sida 8: © Terry Ward

Sida 9: © Ministry of Regional Development

Sida 10: © Albino Caporale

Sida 11: © The University of Strathclyde

Sida 15: © Sochor Jiří

Sida 16: © Lahti Region Image Bank

Sida 17: © Rupert Pagitsch

Sida 27: © Minna Mäkinen

Denna tidskrift är tryckt på återvunnet papper och ges ut på engelska, franska och tyska.

Den finns på 21 språk på http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panora_sv.htm

De åsikter som framförs i denna publikation är författarens och återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens åsikt.

Att utvärdera politiken är något som blir allt viktigare inom sammanhållningspolitiken. Det är därför vi har bestämt oss för att sätta utvärdering i centrum för det här numret av Panorama. Baserat på våra erfarenheter från efterhandsutvärderingarna av programperioden 2000–2006, vill vi diskutera ett antal nyckelfrågor: Vem behöver göra det? Hur? När? Och hur driver resultaten fram förändringar? Finns det ett mer övergripande användningsområde för mer strikta, analytiska metoder?

2000–2006 var en period som bevitnade fundamentala förändringar i EU:s struktur; anslutningen av tio nya länder. Detta resulterade i skillnader som betonade sammanhållningspolitikens roll, och gjorde periodens efterhandsutvärdering särskilt tankeväckande. Statistiken visar att en stark tillväxt i de nya EU-länderna minskade skillnaderna i BNP per capita runtom i EU. Hur stor del av denna tillväxt berodde på sammanhållningspolitiken? Dessa och andra frågor reflekterar vi över på följande sidor.

När man pratar med förvaltningsmyndigheter och projektledare, ger de bilden av att de metoder som används för att verkställa sammanhållningspolitiken tillfredsställer det sätt på vilket inhemsk politik utövas – övervakning, utvärdering, långsiktig planering och finlipade metoder som kan användas på andra ställen. Sammanhållningspolitiken för med sig nya former av lagstiftning och metoder för förverkligande till förvaltningarna i regioner, städer och byar runtom i Europa.

Även om väldigt många uppgifter i form av rapporter, uppdragsbeskrivningar, databaser och fallstudier finns tillgängliga på Inforegio-sidan, och ännu mer kommer under de närmsta 18 månaderna, vill Generaldirektoratet för regionalpolitik fortfarande få veta vad maktavare, akademiker och de som är involverade i regionalpolitiken, oavsett i vilken egenskap, anser om vad politiken åstadkommit.

Våra intervjupersoner i detta nummer har lämpliga positioner för att ge sig in i debatten: Två akademiker, en förvaltningsmyndighet och Polens minister för regional utveckling presenterar alla sina synpunkter på de positiva och negativa aspekterna av perioden 2000–2006.

Slutligen välkomnar Panorama Johannes Hahn, ny kommissionär för regionalpolitik, och hör efter vad han har för prioriteringar och förhoppningar inför tiden som kommissionär.

Dirk Ahner

Generaldirektör, Europeiska kommissionen
Generaldirektoratet för regionalpolitik

” Sammanhållningspolitiken för med sig nya former av lagstiftning och metoder för förverkligande till förvaltningarna i regioner, städer och byar runtom i Europa. ”

EFTERHANDSUTVÄRDERING

2000–2006 AV MÅL 1 OCH MÅL 2: VAD HAR VI UPPNÅTT?

Mellan 2000 och 2006 förbrukade sammanhållningspolitiken inte bara en tredjedel av EU:s budget; det var också en politik som både utmanades av historien och bidrog till att förändra historien. EU:s utvidgning med tio nya medlemsstater 2004 fördjupade de ekonomiska och sociala skillnaderna på ett sätt som vi aldrig sett tidigare. Politiken blev tvungen att besvara denna utmaning utan att glömma bort de utmaningar som fortfarande fanns kvar i de 15 "gamla" EU-länderna.

Syftet med efterhandsutvärderingen av denna period var att analysera vad som har åstadkommit i samtliga regioner och att identifiera alla möjligheter som skulle kunna göra politiken ännu mer framgångsrik när det gäller att bemöta dess utmaningar. Utvärderingen kunde inte täcka alla sammanhållningspolitikens detaljer mellan 2000 och 2006 i mer än 230 mål 1- och 2-program. Ändå fångade dess 14 moment politikens bidrag till den faktiska utvecklingen av EU:s fattigare regioner (mål 1), omstruktureringsprocessen i mål 2-områden och verkställandet av Lissabonmålen. Fler utvärderingar som är på väg tittar på effekterna av Sammanhållningsfonden, Europeiska socialfonden och gemenskapsinitiativen Urban och Interreg.

Fattiga regioner kom ifatt

Statistiken visar att skillnaderna när det gäller BNP per capita minskade, både mellan medlemsstater och regioner.

Den starkast bidragande faktorn var att tillväxthastigheten ökade i de tio nya medlemsstaterna.

Den huvudsakliga frågan i utvärderingen var i vilken utsträckning denna framgång kunde tillskrivas sammanhållningspolitiken. Den första inblicken kom från två makroekonomiska modeller. Båda modellerna visar att program i mål 1-områden ökade ekonomiernas långsiktiga produktionspotential och höjde BNP per capita. Modellerna antyder till och med att hela EU, inte bara regioner med stöd, blev rikare med sammanhållningspolitik än utan.

Tematiska studier undersökte resultatet av politiken i nyckelområden. De stödjer modellerna och visar att BNP inte är den enda faktorn som räknas. Studierna tillhandahåller fakta som kan ligga till grund för en omfattande debatt mellan medlemsstater, regioner och kommissionen.

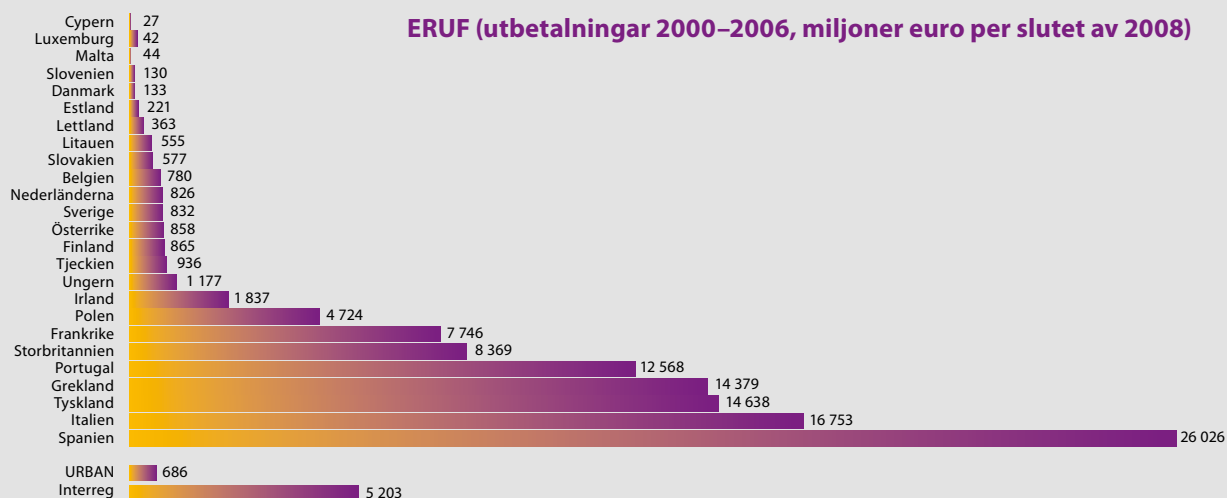
Bättre transportsystem för medborgarna och en effektiv inre marknad

Av de 8 500 km motorväg som byggdes runtom i EU under perioden, var 2 043 km (24 %) ett direkt resultat av investeringar som medfinansierats av ERUF. De flesta av dessa var i fattigare regioner i Grekland, Spanien och Portugal. ERUF medfinansierade 294 km höghastighetsjärnvägslinjer, vilket var ungefär en fjärdedel av det totala antalet km som byggdes i Spanien och Italien. Fonden bidrog också till moderniseringen av 31 flygplatser och 45 hamnar, återigen främst i unionens mer eftersatta områden. En pågående utvärdering om projekt som fått stöd från sammanhållningsfonden kommer nästa år att tillhandahålla mer information för att komplettera bilden.

ERUF bidrog mer till investeringar i vägar än i järnvägar, särskilt i de tio nya EU-länderna, där en förbättring av vägnätet var det mest brådskande behovet. Utvärderingen bekräftar att de tio nya medlemsstaterna fortfarande behöver modernisera sina transportnätverk. Studien väcker dock frågan huruvida EU-bidrag till vägar i de tidigare medlemsstaterna behöver striktare prioriteringar av projekt, och den ifrågasätter stöd till lokala vägar och underhåll. I framtiden finns det behov av att investera mer i att förbättra förbindelser mellan olika transportsätt och att förbättra kollektivtrafiken i städerna för att närma sig en ekonomi med låga koldioxidutsläpp.

” Modellerna antyder till och med att hela EU, inte bara regioner med stöd, blev rikare med sammanhållningspolitik än utan. ”

Miljö: Uppfyllande av EU-normer och exploatering av tillväxtpotentialen

En stor del av stödet till miljöprojekt i fattigare regioner hjälpte medlemsstater att uppfylla direktiven om vatten och avloppsvatten genom att medfinansiera tillgång till rent dricksvatten och avloppsreningsverk, särskilt på landsbygden. Omkring 14 miljoner fler människor fick tillgång till huvudsaklig vattenförsörjning, och uppskattningsvis ytterligare 20,5 miljoner fick tillgång till avloppssystemet.

Utvärderingen finner att byggandet av en miljöinfrastruktur (projekt inom vatten, avloppsvatten och avfallshantering) ofta helt och hållet drevs av miljöhänsyn. Därför är det uppenbart att sammanhållningspolitiken faktiskt, som ett mål i sig, lett till miljömässiga förbättringar. Sammanhållningspolitiken handlade inte bara om BNP-tillväxt och om att hjälpa regioner att utnyttja sin ekonomiska potential. Den bidrog också till att garantera att alla, oavsett var man bor, får vara med och dela nyttan av ekonomisk tillväxt. Den stöttade aktivt en process för att säkra att tillväxt följs av förbättringar av levnadsstandard och livskvalitet, och att utveckling balanseras lokalt och med regionernas naturliga och fysiska tillgångar.

En fråga för framtiden är hur regioner kan dra nytta av de utmaningar som härstammar från klimatförändringar och miljöskydd för att förbättra sina företags konkurrensposition på den globala marknaden.

Lättare att ta sig fram i Grekland

Företag: sysselsättning och innovation

Små och medelstora företag var huvudmålet för ERUF:s stöd till företag, vilka fick 83 % av detta stöd under perioden 2000 till 2006. Detta återspeglar nationella politiska prioriteringar – företagspolitiken fokuserar på mindre företag i praktiskt taget alla medlemsstater. Entreprenörskap och nystartade företag är särskilda prioriteringar. De 30 program som förbrukar mest pengar på stöd till företag (och står för omkring 60 % av den totala summan som förbrukas på detta område) skapade minst 638 000 arbetstillfällen.

Direkta instrument (dvs. ekonomiskt stöd, mestadels bidrag, men även lån och investeringar) är fortfarande stöttepelaren i ERUF:s stöd till företagande och innovation, och står för ungefär 69 % av de förbrukade medlen under perioden. Utvärderingen fann en trend från en smal "strategi för omstrukturering och diversifiering" mot bredare strategier med större tyngdpunkt på innovation och ett större utbud av instrument. Användningen av indirekta instrument (t.ex. icke-ekonomiskt stöd i form av företagstjänster, minskning av administrativa bördor, kluster, nätverk och kunskapsöverföring) ökade betydligt under perioden. Variationen av instrument var tydligast i stödet till mindre företag – till skillnad från detta var stödet till stora företag nästan alltid i form av återbetalningsfria bidrag.

Som en del av utvärderingen jämfördes prestationerna hos företag i östra Tyskland som åtnjöt stöd med företag som inte åtnjöt stöd. Studien visade att företag med stöd presterade bättre vad gäller investeringar, intensiteten i forskning och utveckling samt patentansökningar.

Föråldrade ekonomiska strukturer kan förändras – men det tar tid och kräver politisk vilja

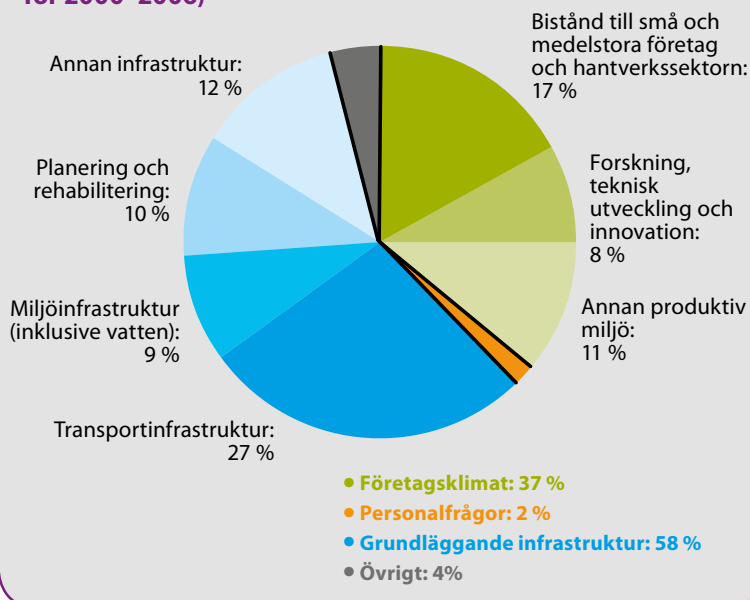
En utvärdering av utvalda regioner som genomgår strukturell förändring (mål 2-regioner) fann att regionala utvecklingsprogram på ett effektivt sätt kan bidra till att förändra den sociala och ekonomiska strukturen i en region och bryta beroendet av gamla industrier. En sådan process kräver dock tid, ofta decennier, och politisk vilja. Utvärderingen visade att ERUF kan stärka och påskynda denna process. Fallstudier tyder på att fokus på innovation och forskning är rätt väg att gå, även om detta inte är en riskfri strategi. Intressenterna i mål 2-regioner betonade att EU:s sammanhållningspolitik, med sin löptid över flera år och sitt sätt att arbeta i program som kräver analys och tydliga utvecklingsmål, kan utgöra en del av en långsiktig process som handlar om att omstrukturera regioner.

En anpassningsbar och flexibel politik

År 1999, när de sammanhållningspolitiska programmen för 2000–2006 formulerades, stod klimatförändringar, samhällets åldrande och globalisering ännu inte högt på den politiska agendan. Genom fallstudier och exempel på god praxis visar efterhandsutvärderingen att regioner – vissa, inte alla – utnyttjade sina program för att bemöta dessa nya utmaningar. Dessa regioner väntade inte på vägledning från "Bryssel"; de agerade, och de sammanhållningspolitiska programmen var tillräckligt flexibla för att integrera dessa initiativ. Deras erfarenhet kan användas till att i framtiden utforma politiken på ett bättre sätt.

” Erfarenheten hittills tyder på att en spridning av "horisontella" prioriteringar, oavsett sammanhang, inte är det idealiska tillvägagångssättet ”

Insatsområden (ERUF-uppgifter ur programkomplement för 2000–2006)

Sammanhållningspolitiken bidrar till att bekämpa klimatförändringarna

Styrning – ett verkligt mervärde

Att omsätta sammanhållningspolitiska program korrekt och effektivt i praktiken är en mycket stor utmaning för alla involverade förvaltningar, både i "gamla" och "nya" medlemsstater. År 2004/2005 hördes många skeptiska röster som menade att de nya medlemsstaterna inte skulle kunna införa effektiva förvaltningsarrangemang på så kort tid. Men utvärderingen har visat att dessa kritiker hade fel! Den visade på de lärdomar som snabbt drogs i dessa medlemsstater, som med hög motivation besegrade den nya politikens barnsjukdomar. Ännu mer påfallande är signalerna om att vissa av de huvudsakliga kännetecknen – program som löper över flera år, bredden av relevanta aktörer som involveras, övervakning och utvärdering – infördes i inriktningen och ledde till ett mer effektivt beslutsfattande.

Intressant i detta avseende är att sammanhållningspolitiken med sina tiotusentals projekt faktiskt förverkligade många aspekter av EU:s förordningar – såsom regler för offentlig upphandling. Via sammanhållningspolitiken bekantade sig förvaltningar i byar, städer och regioner med ny lagstiftning och praxis.

Kunskapssamhället är en av sammanhållningspolitikens främsta prioriteringar

Horisontella prioriteringar – rätt väg att gå?

Det råder ingen tvekan om att miljön, skapandet av arbetstillfällen, klimatförändringar, fokus på små och medelstora företag, kunskapssamhället och jämställdhet står högt på sammanhållningspolitikens agenda. Problemen utbreddhet och natur varierar emellertid mellan regionerna. Politiken måste ha effektiva verktyg för att gå från tanke till handling i olika sammanhang.

Ett flertal av efterhandsutvärderingens studier tittade på effektiviteten av "horisontella" prioriteringar när det gäller att uppnå mål. Tolv fallstudier undersökte jämställdhet men fann, till viss besvikelse, att även om behovet av att garantera jämlikhet mellan män och kvinnor nämndes i de flesta programdokument, var det bara ett fåtal program som verkställde detta i utformningen och implementeringen av projekt med stöd från ERUF. Jämställdhet betraktades snarare som en fråga för Europeiska socialfonden. Hos högpresterande program var främjandet av jämställdhet integrerat i strategin och drevs av det politiska ledarskapet.

Detta väcker frågan inför framtiden: Skulle det vara bättre att vara mer selektiv och målinriktad när en region beslutar om vilka verktyg som är de bästa för att uppnå dess utvecklingsmål? Erfarenheten hittills tyder på att en spridning av "horisontella" prioriteringar, oavsett sammanhang, inte är det idealiska tillvägagångssättet.

En inbjudan till forskning och offentlig debatt

Alla dokument som skapats under de tre år som efterhandsutvärderingen pågått – uppdragsbeskrivningar, mellanrapporter, databaser, fallstudier, exempel på god praxis, slutrapporter, sammanfattningar – har publicerats på Inforegio-sidan. Fler rapporter och uppgifter kommer att publiceras under de närmsta 18 månaderna angående effekterna av Sammanhållningsfonden, som ytterligare påbyggnad till faktabasen om sammanhållningspolitikens resultat. Generaldirektoratet för regionalpolitik bjuder in till debatt med och ytterligare forskning av beslutsfattare, det akademiska samfundet och allmänheten.

FÖR MER INFORMATION OCH UTVÄRDERINGAR, SE INFOREGIO:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado2_en.htm

TERRY WARD

Forskningschef för Applica sprl

Under de senaste två åren har Ward samordnat efterhandsutvärderingen av ERUF under perioden 2000–2006.

Ur ditt perspektiv, vad uppnådde sammanhållningspolitiken under programperioden 2000–2006?

Statistiken visar att regioner med stöd växte snabbare än andra under perioden. Detta gäller särskilt för mål 1-regioner i nästan alla medlemsstater. Men det stämmer också, om än i mindre utsträckning, för regioner som fått stöd under mål 2, och i allmänhet lyckades de bättre ju mer stöd de fick. På samma sätt följde politiken runtom i EU fördelad på de projekt som ekonomiska teorier och internationella organisationer, som OECD, säger att den bör ha varit inriktad på – i synnerhet på att förbättra infrastrukturen och stärka företaget. Det finns också tecken på att sammanhållningspolitiken gjorde mycket för att rikta den politiska uppmärksamheten mot den regionala utvecklingens svårösta problem och för att uppmuntra vanliga människor att engagera sig för att lösa dessa. Svårigheten ligger i att se den direkta kopplingen mellan politiska åtgärder och regionala resultat, vilket inte är förvånande med tanke på alla andra faktorer runtomkring. Men vi kan peka på de konkreta resultaten av särskilda åtgärder som sammanfaller med att politiken är effektiv. Att se sambandet i länderna i Central- och Östeuropa är ännu svårare, eftersom de tilldelades större anslag först i mitten av 2004, men allt tyder på att medlen användes konstruktivt och bidrog till att etablera en stabil grund för regional utvecklingspolitik under innevarande period.

” Erfarenheten av att hantera strukturfonderna har influerat (oftast på ett positivt sätt) de metoder och rutiner som används av medlemsstaterna för att förvalta den egna, inhemska politiken. ”

Om du kunde ändra en sak i denna politik, vad skulle det vara?

Att förplikta regeringar runtom i EU att tydliggöra vad de tilldelade medlen förväntas åstadkomma, och hur detta kommer att bidra till regional utveckling eller förbättrad territoriell balans, och att fastställa betydelsefulla, kvantifierade indikatorer och mål för att göra det möjligt att övervaka åtgärder. Det skulle inte bara möjliggöra en bättre bedömning av politiken utan också uppmuntra till ett mer effektivt utnyttjande av medlen. Detta skulle antagligen behöva kombineras med fler villkor i bidragsbestämmelserna och uppmuntran till offentlig debatt i länderna om politikens konkreta mål och resultat.

Borde politiken koncentreras mer till särskilda politikområden för att bli mer effektiv?

Ja och nej. Det är uppenbart att bidragen måste vara tillräckligt stora för att göra skillnad, vilket innebär att de inte bör spridas ut för mycket över olika politikområden. Men eftersom regioner skiljer sig åt när det gäller de problem som de ställs inför, liksom specifika behov, vilka är svåra att se ur ett centralt perspektiv, kan det vara läge att låta dem välja ett begränsat antal områden att koncentrera medlen till. Detta skulle också göra det lättare att övervaka och utvärdera sammanhållningspolitiken.

Stöttar små företag

ELŻBIETA BIEŃKOWSKA

Minister för regional utveckling, Polen

Från januari 1999 till november 2007 arbetade Bieńkowska på vojvodskapet Schlesiens guvernörskontor. Som chef för avdelningen för regional utveckling ansvarade hon för planering och implementering av regionala utvecklingsinstrument som finansierats av EU:s föranslutningsprogram och strukturfonder inom ramen för det nationella utvecklingsprogrammet 2004–2006 och den nationella utvecklingsstrategin 2007–2013.

Ur ditt perspektiv, vad uppnådde sammanhållningspolitiken under programperioden 2000–2006?

För det första resulterade genomförandet av sammanhållningspolitiken i en förbättring av de viktigaste makroekonomiska indikatorerna. Det har faktiskt en direkt inverkan på Polens ekonomiska, sociala och territoriella anpassning till de mer utvecklade EU-länderna.

EU-medel har bidragit till att gradvis förbättra kvaliteten på infrastrukturen. Dessutom har nivån på styrandet och administrationen, tack vare sammanhållningspolitiken, förbättrats avsevärt.

Inverkan på den sociala sammanhållningen är särskilt tydlig i statistiken över arbetslöshet och skapandet av sysselsättning. Uppskattningsvis skapades så mycket som 20 % av de nya jobben under åren 2004–2007 tack vare EU-medel. Var tredje zloty som investeras i Polen via offentliga initiativ, investeras tack vare EU-pengar.

Sammanhållningspolitiken har på ett betydelsefullt sätt påskyndat framgången. Den visade sig likafullt vara ett kraftfullt skydd mot de ödesdigra konsekvenserna av den ekonomiska nedgången. Offentliga och privata företag vände sig till europeiska fonder då de drabbades av begränsade tillgångar. Min uppfattning är att sammanhållningspolitiken var ett slags olja som fick den ekonomiska motorn att fortsätta gå.

Om du kunde ändra en sak i denna politik, vad skulle det vara?

Om man ser till det sätt på vilket sammanhållningspolitiken har visat sig vara ett effektivt verktyg för att åstadkomma hållbar utveckling i Polen, tror jag att det borde läggas större vikt vid att stötta regionernas starka sidor för att göra dem mer konkurrenskraftiga.

Vilka är då Polens största utmaningar när det gäller sammanhållningspolitiken?

Enligt min mening är det utan tvekan att på ett effektivt sätt använda EU-medel både för att öka regionernas konkurrenskraft och för att överbrygga gapet av ekonomiska och sociala skillnader mellan dem. Att döma av Polens hittills uppnådda resultat, är jag säker på att vi kommer att lyckas.

” Så mycket som 20 % av de nya jobben under åren 2004–2007 skapades tack vare EU-medel ”

Förbättring av transportleder i Polen

ALBINO CAPORALE

Generaldirektör för den ekonomiska utvecklingen i regionen Toscana

År 2005 styrde Caporale förvaltningsmyndigheten för SPD mål 2, 2000–2006, och är för närvarande ansvarig för det operativa programmet för regional konkurrenskraft och sysselsättning, ERUF, regionen Toscana. År 2007 utsågs han till biträdande generaldirektör för industripolitik, innovation och forskning samt hantverk.

Ur ditt perspektiv, vad uppnådde sammanhållningspolitiken under programperioden 2000–2006?

Ur ett förvaltningsperspektiv gjordes ett försök att förenkla beslutsprocessen genom att bevilja regionerna större eget ansvar för programmen. Detta medförde ett behov av att separera funktioner från övervakningsverksamhet. Metoderna för programförvaltning följde denna linje, även om de inte alltid levererade betydelsefulla resultat när det gäller ökad effektivitet.

Följande områden stärktes: programmets funktioner för utvärdering inom utrymmet för intressenternas ansvarskriterier, det politisk-institutionella partnerskapet, vikten av lokala institutioners roll och den regionala utvecklingspolitikens centrala roll.

Planeringsperioden 2000–2006 bekräftade värdet och funktionen av en europeisk, regional sammanhållningspolitik, vilken fortsätter att representera "det mest inflytelserika påtryckningsmedlet" trots att det ännu inte klassas lika högt som dess ekonomiska värde.

Om du kunde ändra en sak i denna politik, vad skulle det vara?

Debatten som ägde rum beträffande budgetförslaget för 2007–2013, liksom de första dokumenten och åtgärderna som ger en tankställare inför perioden efter 2013, grundas alla på erkännandet att det finns en motsägelse i kärnan av sammanhållningspolitiken: Mer än någon annan politik grundas den på territorialitets- och additionalitetsprinciperna och har på så vis en annan närhet till medborgare och företag – men även om detta är den konkreta sidan av EU, är medlemsstaterna på sin vakt.

Sammanhållningspolitiken löper risken att betraktas endast som ett särskilt verktyg för ingripande för de områden som allra mest hamnat på efterkälken när det gäller utveckling.

Erfarenheten från de senaste planeringscyklerna för strukturfonderna har stärkt betydelsen av begreppet territorium, utan att för den sakens skull helt och fullt kunna representera mervärdet av en politik som verkligen har lett till ett Europa med bättre sammanhållning.

Tror du att "Barca-rapporten" – initierad av kommissionär Danuta Hübner – innehåller lösningar för en möjlig reform av den europeiska sammanhållningspolitiken?

"Barca-rapporten" pekar på alla kritiska aspekter av den nuvarande sammanhållningspolitiken och presenterar på ett bestämt sätt teoretiska och politiska argument för politikens fortsättning, förutsatt att vissa ändringar görs.

Jag tror att Barcas förslag till ändringar är både rimliga och genomförbara. De är även radikala på så sätt att de oundvikligen kommer att kollidera med "intellektuell oförsonlighet", liksom de flesta reformer.

En av rapportens styrkor är att den visar att en reformerad sammanhållningspolitik är fördelaktig både för medlemsstater och för territorier (regionala myndigheter och lokala organ).

” Planeringsperioden 2000–2006 bekräftade värdet och funktionen av en europeisk, regional sammanhållningspolitik ”

Skydd av Östersjökusten

JOHN BACHTLER

Professor i europeisk politik och chef för European Policies Research Centre vid University of Strathclyde i Glasgow

Bachtler har gett ut böcker, studier, artiklar och uppsatser om regional utveckling och regionalpolitik liksom om politik för tjänstesektorn.

Ur ditt perspektiv, vad uppnådde sammanhållningspolitiken under programperioden 2000–2006?

Under 2008–2009 ledde European Policies Research Centre en utvärdering av förvaltning och implementering av sammanhållningspolitiken under åren 2000–2006. Vår studie fann flera betydelsefulla tendenser:

- Den visade på ökat arbete i partnerskap.
- Programutformningsprocessen grundades vanligtvis på analys, strategisk reflexion och partnersamråd till åtminstone viss del, och den involverade en mer konsekvent användning av förhandsbedömningar.
- Övervakning ägnades mer uppmärksamhet, även om nyttan av systemen och informationen som tillhandahölls ibland var tvivelaktig.
- Större tonvikt lades vid ekonomisk förvaltning, kontroll och revision, särskilt när det gällde procedurer som skulle uppfylla nya tillämpningsföreskrifter och bättre övervakning av penningflöden för att undvika automatiskt återtagande.
- Utvecklingen av en utvärderingskultur understöddes av kravet på halvtidsutvärdering och en uppdaterad sådan; i synnerhet det senare användes vid förberedelserna för strategierna för perioden 2007–2013. Många medlemsstater gjorde sina egna utvärderingar.

Dessa utvärderingar var emellertid inte allomfattande. Man måste fråga sig varför många förvaltningsmyndigheter, efter 15–20 års förvaltning av sammanhållningspolitiken, inte kan eller vill utnyttja potentialen i EU:s förvaltnings- och implementationsprocesser till fullo. Till hur stor del beror detta på externa faktorer eller interna begränsningar?

Om du kunde ändra en sak i denna politik, vad skulle det vara?

Förvaltningen av strukturfonderna behöver återupptäcka känslan av "politiskt kall" – en del av detta har förlorats under det senaste årtiondet. Många program har varit uppslukade av ekonomiska angelägenheter på bekostnad av projektens kvalitet. Avsevärda administrativa resurser ägnas åt rapportering, övervakning och ekonomiska förvaltningssystem som utformats snarare för att garantera efterlevnad av reglerna än som verktyg för programförvaltning. En ökande andel tid måste ägnas åt ekonomisk kontroll och revision.

En av de mest skadliga effekterna är att politiken gör de politiska intressenterna frustrerade och desillusionerade. Det finns till och med fall där stödmottagare undviker att ansöka om EU-medel på grund av den administrativa bördan.

Det påstås ofta att sammanhållningspolitikens genomförandemetod har ett "mervärde". Finns det bevis för detta?

En fråga i vår utvärdering var huruvida det finns bevis för "spridningseffekter" från strukturfonderna till medlemsstaternas inhemska system för politisk förvaltning. Detta har varit föremål för en omtvistad debatt, då det ofta kallas "mervärde". Av detta skulle vi kunna dra en otvetydig slutsats: Erfarenheten av att hantera strukturfonderna har influerat (oftast på ett positivt sätt) de metoder och rutiner som används av medlemsstaterna för att förvalta den egna, inhemska politiken. Denna typ av förändring är dock beroende av "politiska entreprenörer" och ett starkt politiskt engagemang.

LÄS MER:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/expost2006/wp11_en.htm

” Statistiken visar att regioner med stöd växte snabbare än andra under perioden ”

EFTERHANDSUTVÄRDERING AV MÅL 1 OCH 2, 2000–2006: SAMMANFATTNING AV IAKTTAGELSER

Effekterna av sammanhållningspolitiken under 2000–2006 har undersökts ur olika vinklar, med olika utvärderingsmetoder. Alla dessa olika områden sammanfogas och ger en helhetsbild av sammanhållningspolitikens verkningar 2000–2006. Detta,

- å ena sidan, genom makroekonomiska modeller, fakta och analys av systemen för förvaltning och verkställande;
- å andra sidan, genom en tematisk uppdelning av politikområdena, där ERUF och Sammanhållningsfonden bidrog avsevärt.

Sammanhållningspolitikens verkningar 2000–2006

Sammanhållningspolitikens verkningar består av elementen runt denna cirkel:

- Effekt på BNP och sysselsättning,
- bidrag till miljömässiga mål och en balanserad regional utveckling,
- resultat i huvudsektorerna,
- bidrag till kapacitetsuppbyggnad och lärande i alla medlemsstater,
- exempel på god praxis.

MAKROEKONOMISKA EFFEKTER

- Två modeller (HERMIN, QUEST) simulerar de långsiktiga effekterna av sammanhållningspolitiken på BNP, sysselsättning och aktiekapital i mål 1-regioner.
- Ackumulerad BNP jämfört med en situation utan sammanhållningspolitik 2009 (resultat av QUEST):
 - + 0,61 % Tyskland
 - + 5,0 % Polen
 - + 9,5 % Spanien
 - + 15,7 % Portugal
- Effekt på sysselsättningen 2008 jämfört med en situation utan sammanhållningspolitik: + 819 000 arbetstillfällen (HERMIN).

TRANSPORT

- ERUF medfinansierade 24 % av utbyggnaden av motorvägarna i EU, vilket ledde till betydelsefull utveckling av vägnätverket.
- 13 % av alla nya höghastighetsjärnvägar i Europa medfinansierades av ERUF.
- Intermodal transport och stadstransport, gränsöverskridande förbindelser och järnväg behöver tas i beaktande i större utsträckning.

STÖD TILL FÖRETAG

- Små och medelstora företag är ERUF:s huvudmål när det gäller stöd till företag (83 % av finansieringen). Ökad användning av indirekta instrument – företagstjänster, stöd till kluster, nätverk.
- Minst 638 000 bruttoarbetstillfällen skapades.
- En fallstudie i östra Tyskland ger starka bevis för att direkt investeringsstöd ökar produktionsverksamhet och investeringar.

STRUKTURELLA FÖRÄNDRINGAR & GLOBALISERING

- Gamla hjulspår kan frångås med hjälp av långsiktig, väldefinierad regionalpolitik. Mål 2-program är som mest effektiva när de förstärker regionalpolitiken och inte försöker uppnå ytterligare mål.
- ERUF:s bidrag är mest effektiva när insatser fokuseras på innovation och internationalisering.

SYSTEM FÖR FÖRVALTNING OCH VERKSTÄLLANDE

- De länder som anslöt sig till EU 2004 lyckades införa system för att på ett korrekt sätt få in medel: avsevärda förbättringar över tid och positiva spridningseffekter till inhemska styrsystem.
- Både "nya" och "gamla" medlemsstater behöver ett starkt fokus på resultat.

MILJÖ & KLIMATFÖRÄNDRINGAR

- 25,5 miljarder euro gick till miljörelaterade insatser 2000–2006.
- 14 miljoner fler människor har fått tillgång till modern vattenförsörjning; 20 miljoner fler människor till avloppssystem – genom ERUF-stöd.
- Europeiska kommissionen måste uttryckligen förklara att det hör till sammanhållningspolitikens mål att möta EU:s miljökrav, även om det inte på kort sikt leder till ekonomisk tillväxt.

LANDSBYGDSUTVECKLING

- ERUF bidrog avsevärt till utveckling i landsbygdsområden, både i mål 1- och mål 2-regioner.
- Sammanhållningspolitiken bör göra sina insatser mer synliga för medborgare i landsbygdsområden.

GENUS & DEMOGRAFI

- Demografi: Även om detta inte var prioritet vid programperiodens början, började regioner att stödja relevanta projekt.
- Exempel från utvärderingar visar att det inte räcker att prioritera jämställdhet övergripande – det mest verkningsfulla är stöd i form av särskilda, konkreta åtgärder. Antalet övergripande prioriteringar bör begränsas till de prioriteringar som är relevanta för regionerna.

I detta nummer av Panorama tar vi en titt på fyra projekt runtom i EU som har utvärderats och utgör exempel på god praxis på fyra områden som prioriteras vid finansiering inom ramen för den europeiska regionalpolitiken: infrastruktur, stöd till företag, miljö och jämställdhet.

TUNNELBANESYSTEM I ATEN

Orden "Aten" och "transport" i kombination har länge fått även den mest Aten-frälste att blekna – nu är staden redo att skaka av sig denna bild.

Från 1965 till 1983 nästan halverades antalet människor som utnyttjade kollektivtrafiken; det minskade från 973 miljoner till 510 miljoner, och en kraftig ökning av bilägandet ägde rum under samma period. Resultatet: överbelastning, föroreningar och folkhälsoproblem. Lösningen: ett nytt tunnelbanesystem.

Ett snabbare, renare transportsystem

Byggandet av stadens tunnelbanesystem började redan 1992 – ett omfattande projekt kantat av tekniska komplikationer, alltifrån jordbävningar till bevarandet av arkeologiska fynd. Förut var människor i princip tvungna att förlita sig på bussar och bidrog därmed till samma överbelastning som bilisterna. När första fasen gick mot sitt slut började förlängningar att byggas till från och med 2004. Totalt byggdes 30 km tunnelbana som 2007 hjälpte nästan 200 miljoner människor att ta sig fram i vardagen medan de överfulla vägarna ovanför avlastades. Med 650 000 passagerare dagligen råder det ingen tvekan om att Atens tunnelbana har bidragit till att lindra en del av trafikproblemen i centrala Aten, i synnerhet längs trafikstråk som betjänas av tunnelbanenätet.

1994–1999 TILLDELADES DEN FÖRSTA FASEN 2,1 MILJARDER EURO:

- 50 % från ERUF och Sammanhållningsfonden
- 39 % från lån från Europeiska investeringsbanken
- 11 % från grekiska staten

2000–2006 TILLDELADES DEN UTÖKADE FASEN 2,2 MILJARDER EURO:

- 43 % från ERUF och Sammanhållningsfonden
- 38 % från lån från Europeiska investeringsbanken
- 19 % från grekiska staten

Uppskattningen har gjorts att projektets första fas minskade antalet bilar som körde in i innerstaden med 70 000, motsvarande 335 000 fordonskilometer per dag. Nyare uppskattningar som gjorts av Attiko Metro SA visar på en total minskning av 120 000 dagliga resor med privatbil till följd av öppnandet av utökade linjer. Färre bilar betyder också bättre parkeringsmöjligheter och en märkbar, konsekvent minskning av luftföroreningar.

Att resa genom staden har blivit mycket mer tidseffektivt – ett avbrott i systemet nyligen resulterade i en ökning av restiden med 20–25 % under rusningstid, på huvudvägarna som följer samma rutt som tunnelbanan.

Att bygga infrastruktur och partnerskap

Utvärderingen av projektet visade på många exempel av god praxis, inklusive samarbetet mellan partners såsom flera olika förvaltningsmyndigheter, vilket var särskilt imponerande med tanke på den extra press av en snäv tidsram som tillkom i och med de olympiska spelen.

Även arkeologiska utgrävningar behövde göras, vilket, tillsammans med bevarande, transport och visning av fynden, ställde krav på ett tätt samarbete mellan organ så olika som Attiko Metro SA, det olympiska tunnelbanekonsortiet och kulturdepartementet. Departementet övervakade allt arkeologiskt arbete medan Attiko Metro finansierade och samordnade utgrävningar i samarbete med entreprenörer och involverade myndigheter och verk.

Eftersom projektet berörde ett antal prefekturer, var olika lokala myndigheter inblandade tillsammans med kollektivtrafikoperatörer. Med ömtåliga konstföremål som måste räddas samtidigt som de förestående spelen kröp allt närmare, och ett komplext nätverk av organisationer att samordna, kan projektledarna med rätta känna sig nöjda med arbetet.

Ett lyft för sysselsättning och turism

Minskad restid i kombination med en fantasifull uppvisning av utgrävda konstföremål på stationerna är välkomna incitament för turisterna att besöka staden – tunnelbanan i sig blir en uppvisning av det atenska arvet. Även om turistindustrin också vinner på det, byggdes tunnelbanan i första hand för Atens invånare. Tunnelbanan står till förfogande också för stadens perifera områden, vilka som resultat av detta får nytt liv då det blir möjligt att pendla. För många invånare har den dagliga pendlingen blivit mycket mindre tidskrävande.

LÄS MER:

<http://www.ametro.gr/page/default.asp?id=4&la=2>

Ljusnande för trafiksituationen i Aten

CZECHINVEST – SMARTA INVESTERINGAR

BÖRJAR HÄR

Investeringar och affärsutveckling är de två kärnverksamheterna hos CzechInvest, en byrå som tillhandahållit gratis tjänster för inhemska och utländska företag sedan 1992. På detta sätt har byrån bidragit till genomförandet av 1 200 investeringar till ett värde av ungefär 650 miljarder CZK (26 miljarder euro).

År 2004 började CzechInvest att kanalisera europeiska bidrag till företag baserade i Tjeckien. Via det operativa programmet för industri och företagande tillhandahöll CzechInvest dessa företag omkring 350 miljoner euro.

4,9 miljoner euro	i regionalt stöd från EU under 2007
och ytterligare	5,09 miljoner euro under 2008

Följer marknaderna

Medan CzechInvest från början fokuserade på projekt inom tillverkningsindustrin (bilar, elektronik, luft- och rymdfartsindustri), handlar företaget nu huvudsakligen med projekt på området FoU (teknikcenter) och företagstjänster (kundsupportcenter, finans- och redovisningstjänster).

CzechInvests största projekt är med Hyundai. En helt ny fabrik till ett värde av 1 miljard euro byggs i norra Mähren och kommer att skapa sysselsättning för omkring 12 000 människor.

Att bygga upp ett grundmurat rykte

CzechInvest betraktas numera som en utgångspunkt för smarta investeringar och har vunnit ett rykte som det mest effektiva förmedlingsorganet i Tjeckien. Vilka är då nyckelfaktorerna bakom CzechInvests framgångar?

- Lokalkontor grundades runtom i hela Tjeckien, totalt 13 stycken, under mottot "gentemot kunden". Detta gjorde det möjligt för byrån att tillhandahålla en systematiskt hög nivå på tjänsterna till sina kunder i landets alla självstyrande regioner.
- Att starta en gratis hjälplinje, nu i bruk sedan fyra år, var nytänkande. Denna tjänst har behandlat mer än 33 000 frågor på temat europeiska bidrag.

Alexandra Rudysarova, vd för CzechInvest, förklarar: "Tjeckien besitter en ganska stark samling nationella investeringsincitament. Vi kunde finjustera EU-finansieringen så att den kunde användas till att stödja de mest värdefulla projekten inom FoU, och investeringarna välkomnar detta."

Att möta utmaningarna

En stor utmaning som CzechInvest var tvungen att klara av, var att hitta finansiering för att anställa ny personal till sina lokalkontor. De lyckades övertyga bankerna att låna dem de pengar som de behövde. Nästa steg var att hitta rätt personal. Detta tog i många fall upp till ett halvår. I bästa fall hade kandidaterna en bakgrund i affärslivet så att de kan förstå privata företags behov och tala deras språk.

Föregår med gott exempel

Nätverket av lokalkontor anses vara mycket professionellt och kommer att fortsätta under hela den nya programperioden 2007–2013. Under denna tid kommer företag som är verksamma utanför huvudstaden att beviljas mer än 3,6 miljarder euro från det operationella programmet för industri och företagande.

Det finns en stor potential för metoden att överföras till andra sammanhang och länder – förutsatt att ett starkt och övertygande ledarskap, som hos CzechInvest, kan hittas.

LÄS MER:

www.czechinvest.org

Lyft för företagandet i Tjeckien

LAHTI SCIENCE AND BUSINESS PARK – FINLANDS CLEANTECH-KLUSTER

2000–2006 tilldelades Lahti Science and Business Park:

855 982 euro av ERUF

Total finansiering: 2 463 179 euro

Lahti i södra Finland, en gång hemvist för tung industri, drabbades hårt av kollapsen av dess största marknad, Sovjetunionen. En tredjedel av de trä-, metall- och plastprodukter som staden tillverkade var ämnade att korsa gränsen – när detta upphörde, slutade även staden att blomstra. Med finansiellt stöd från ERUF blomstrar dock den gröna cleantech-industrin i en stad som dominerats av stålverk och massabruk. År 2000 strävade ekonomin fortfarande efter att anpassa sig till dessa förändringar, och arbetslösheten i regionen var omkring 12 %.

Parken är nu hemvist för omkring 120 företag, ett konsortium av fem universitet och offentliga utvecklingsorganisationer. Men hur började allt detta?

Hemligheten bakom framgången

Ett av de huvudsakliga målen med regionens utvecklingsstrategi var att öka och stärka företags attraktions- och konkurrenskraft. Två metoder användes för att utveckla små och medelstora företag och den omgivning som de var verksamma i, och för att stödja ny teknologi och utbildning. Det var vid denna tidpunkt som hjälpen från ERUF kom väl till pass. Som en del av denna prioritering stöttade ERUF de involverade företagens miljöprojekt, med syftet att utveckla affärsliv, konkurrenskraft och sysselsättning genom innovation. Stödet omfattade också idén att stärka internationella band.

Miljötänkande i den nya företagsparken

Geografin spelade in – sjön Vesijärvi besatt forskningspotential som lockade vetenskapliga intressen till regionen, och år 2005 gynnades Lahti av etableringen av ett regionalt innovationssystem.

Regionen har haft ett tydligt definierat ansvarsområde när det gäller ekonomisk utveckling. Varje regionfullmäktige specificerade sin projektutdelning till de specifika nyckelområdena genom att använda de regionala programmen som vägledning och beslutade om sin långsiktiga strategi i enlighet med dessa parametrar. Detta gjorde det möjligt för Päijät-Häme-regionen att lägga fokus för verksamheten på regionens starka sidor.

I parken

I spetsen för miljöteknologin fungerar denna vetenskaps- och näringslivspark som en mötesplats för forskning, utbildning och affärsliv på miljöområdet. Den samordnar cleantech-klustret, vars huvudsakliga expertområden är återvinning, materialeffektivitet, energieffektivitet och vattenrening.

Universitet, företag, utvecklingsorganisationer, investeringsorgan och kommuner samlas för att erbjuda tjänster och projekt som helt och hållet baseras på företagets behov, som leder samordningen av alla verksamheter. 12 % av ägandet är privat.

Och de inblandade öppnar plånboken. Parken omsatte 7,2 miljoner euro 2009, varav ungefär 0,9 miljoner euro (12 %) finansierades av ERUF; 2,7 miljoner euro av andra offentliga institutioner (ministerier, Tekes etc.) och ESF; 1,5 miljoner euro av privata aktörer och 2,1 miljoner euro av kommuner (huvudsakligen Lahti stad).

Arbetar med sikte på framtiden

Tack vare det ständiga fokuset på att stärka kompetensen står nu återvinning och avfallshantering för mer än 50 % av regionens cleantech-affärer, och materialeffektivitetens växande betydelse och slutna kretslopp i traditionella industrier har motiverat ERUF:s starka fokus på detta område.

Lahti Science and Business Park har blivit Finlands ledande miljöteknikcenter. Cleantech-klustret har lockat åtskilliga internationella, snabbväxande företag. År 2006 hade parken dragit till sig 70 etablerade företag, 41 inkubatorföretag och ungefär 200 aktiva företagspartners. Mer än 30 miljoner euro investerades och 170 nya arbetstillfällen skapades i regionen mellan 2005 och 2007.

LÄS MER:

<http://www.lahtisbp.fi/en>

MATCHNING AV KVINNORS BEHOV MED DEN LOKALA EKONOMINS I SALZBURG

I en region som inte har en enda kvinna bland sina 15 borgmästare, skulle arbetet som regional projektledare för jämställdhet med säkerhet bli en utmaning. Sedan Andrea Schindler-Perner satte igång arbetet för åtta år sedan, har den lantliga delstaten Lungau (Österrike) kommit långt.

När hon 2002 utsågs till projektledare, var en infrastruktur som skulle göra det möjligt för kvinnor att finna balans mellan arbete och familj, såsom möjligheter till barnomsorg på heltid, så gott som obefintlig. Siffror från perioden återspeglar denna brist: Mindre än hälften av mammorna arbetade och tjänade mer än 30 % mindre än männen, och över 80 % av alla kvinnor med universitetsexamen flyttade från regionen.

Schindler-Perners befattning, skapad tack vare medfinansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), inrättades för att förändra situationen.

"Det var en tuff start", säger Schindler-Perner och ser tillbaka. "Jag var den enda kvinnan i en grupp av manliga beslutsfattare, utan politisk makt, personal och budget." Patriarkala strukturer var inte den enda utmaningen; det fanns inte heller någon som helst medvetenhet om själva idén med ett jämställdhetsperspektiv.

Men hon var fast besluten att göra skillnad. Själv mamma till två barn, hade hon fått erfara svårigheterna i att förena arbete och familj, då hon återvände till Lungau-regionen efter sin examen: "Om min mamma och min make inte hade hjälpt mig, hade jag inte kunnat stanna."

"Pagitsch Kinderland" – barnomsorg på jobbet, hela dagen, året runt

Förståeligt nog var det i första hand behovet av barnomsorg som var den drivande kraften för Schindler-Perner vid skapandet av förskolan för byggbolaget Pagitsch. Det snabbväxande företaget, då med ungefär 160 anställda, kontaktade henne för att få hjälp med att hitta kvinnliga kandidater för att täcka sitt ökande personalbehov regionalt.

Efter en undersökning som fann att riktig barnomsorg var ett betydelsefullt incitament, lanserades pilotprojektet "Pagitsch Kinderland".

Medfinansierat av ERUF liksom via nationella medel, slog det 2006 upp portarna och erbjöd professionell barnomsorg på dagtid för barn mellan två och fjorton år i grupper om upp till 16 barn, sex dagar i veckan, tolv månader om året. Öppettiderna är skraddarsyddade efter de arbetande föräldrarnas behov.

Vid starten fanns endast en grupp, men succén var av det slag att en andra grupp skapades 2008. Bara under 2009 anställde Pagitsch elva kvinnor med barn.

"PAGITSCH KINDERLAND" – FINANSIERING

- Total projektbudget för ett år (2006): 105 000 euro
- ERUF-bidrag: 47 250 euro (45 %)
- Andra finansieringskällor: Medel från delstaten Salzburg: 15 750 euro

Projektet tilldelades flera priser för främjandet av jämställdhet och företagets sociala ansvar av delstaten Salzburg och Österrikes federala finansdepartementet.

"Lungauer Frauen Netzwerk" – skapar möjligheter för kvinnor genom nätverk

Då hon insåg att nätverkande mellan kvinnor som engagerar sig för ett jämställdhetsperspektiv skulle vara givande, började Schindler-Perner att anordna möten. Så föddes "Lungauer Frauen Netzwerk". Efter ett år av intensiva förberedelser ansökte nätverket, med framgång, om finansiering via Leader+.

Genom evenemang, utbildningstillfällen, utbyte av information och medias närvaro har nätverket lyckats stärka kvinnors roll i beslutsprocesser och förbättra den allmänna medvetenheten om jämställdhetsfrågor.

LUNGAUER FRAUEN NETZWERK – FINANSIERING

- Total projektbudget för tre år (2003–2006): 39 000 euro
- Bidrag från EUGFJ: 20 670 euro (53 %)

Framtiden

Fallstudien Salzburg visar att tillämpandet av ett könsperspektiv i all politik och i alla politiska faser kan föra med sig resultat som är användbara för den regionala utvecklingen, under förutsättning att det får stöd i form av att man inrättar organ för jämställdhet med stort politiskt engagemang bakom. Regionen har uppnått vissa resultat när det gäller en sund jämställdhet mellan könen, inte på grund av att jämlikhet varit en övergripande prioritering, utan tack vare inrättandet av ett verkställande organ (två personer som syftar till att gynna projekt inom jämställdhet).

Är hon nöjd med resultaten som uppnåtts så här långt? "Vi rör oss i rätt riktning, men vi har fortfarande långt kvar," säger hon. Det krävs ett långsiktigt engagemang för att göra jämställdhet till verklighet i regionen.

LÄS MER:

- <http://www.lungauerfrauennetzwerk.at/>
- <http://www.pagitsch.at/>

UTVÄRDERING – VILKEN METOD SKA MAN ANVÄNDA?

Att välja metod är ett avgörande steg efter att ha bestämt en utvärderings tema och dess huvudfrågor. Metoden är inte bara viktig för personen eller företaget som genomför utvärderingen – varje samhälle, region eller förvaltning som beställer utvärderingar bör ha åtminstone en översikt över de tillgängliga verktygen och deras möjligheter och begränsningar. Sist men inte minst – metoder varierar i graden av teknikalitet och kostnader.

Utmaningen att tillämpa lämpliga metoder var särskilt angelägen då GD Regionalpolitik skulle utforma sitt tillvägagångssätt för efterhandsutvärderingen av perioden 2000–2006 med fler än 230 mål 1- och 2-program av varierande storlek (från 6 miljoner euro till 6 miljarder euro!) och verksamhet i 25 medlemsstater. För att möjliggöra en högkvalitativ utvärdering, blev ett av de första besluten att välja huvudsakliga insatsområden och att anpassa frågor och metoder till dessa teman. Dessutom attraherade ett urval av teman akademiker och konsulter specialiserade inom de olika sektorerna.

Att välja rätt utvärderingsmetod är viktigt. Det finns dock ingen metod som kan besvara alla frågor. Metoden beror på frågorna som ska besvaras, uppgifter och användare. Varje metod har sina begränsningar, är felbar och täcker bara en liten del av vårt komplexa samhälle.

Ansvarighet – vad använde vi pengarna till?

En god politik kräver god rapportering och ansvarighet. Makthavare vill veta vad som har uppnåtts via stödet från strukturfonderna (t.ex. hur många nystartade företag som fick stöd). Idag samlar de flesta program sådana uppgifter som indikatorer på effekten.

En av de allra första uppgifterna för efterhandsutvärderingen var att samla sådan information om programmens konkreta effekter. Detta är inte utvärdering, men en första byggsten och information som makthavare vill ha. Utvärderingsgrupperna tittade på information från medlemsstaternas övervakningssystem. Det visade sig snart att denna information – även om den var av värde för det individuella programmet – hade många luckor när det gällde att ge en allsidig bild av alla medlemsstater. Undersökningar gav mer information om de huvudsakliga insatsområdena.

Kvalitativa metoder: Mötte de sammanhållningspolitiska programmen verkliga behov? Vad är programmets bakgrund? Varför fungerade vissa bättre än andra?

Enbart siffror räcker inte för att övertyga skattebetalare och makthavare att offentliga medel användes väl. Det är därför efterhandsutvärderingen i stor utsträckning använde fallstudier. Sammanlagt 84 fallstudier och 39 exempel på god praxis ingick. De flesta utvärderingsgrupper genomförde intervjuer med intressenter för att få fram information och kontrollera resultat. Sådana kvalitativa studier kan ge en hel del annan information, vid sidan om mätbara effekter, som kan vara användbar för makthavare och medborgare när det gäller att förstå politikens verkningar ute i samhället.

Dessa metoder försöker att besvara frågan varför en rad ingripanden får effekt, avsedda såväl som icke avsedda, för vem och i vilket sammanhang. Detta tillvägagångssätt får inte ett svar i form av siffror, utan svaret ges i form av en berättelse. Det har sin grund i teorin om förändring. Det är därför denna kategori av metoder också kallas theory-based impact evaluation.

Att pröva kontrafaktisk effektutvärdering för ERUF-program

Det finns en samling metoder som är extremt populär och accepterad inom natur- och samhällsvetenskap men som inte har använts i någon större utsträckning för utvärdering av ERUF-program – kontrafaktisk effektutvärdering. Grundtanken med kontrafaktiska metoder är att rekonstruera vad som skulle ha hänt om ingripandet uteblivit.

Eftersom regionala utvecklingsprogram inte är reproducerbara under kontrollerade former såsom experiment i fysik eller kemi, är det enda sättet att få ett ungefärligt svar på denna fråga att inrätta kontrollgrupper. Till exempel för ett program som stödjer nystartade företag skulle det vara av vikt att jämföra utvecklingen av företag som tilldelades offentliga medel med en grupp företag utan sådant stöd. I bästa fall, men sällan genomförbart när det gäller sammanhållningspolitik, kan detta göras genom ett slumpmässigt urval av stödmottagare ur en stor grupp sökande.

God politik är att ta ansvar

ÖVERSIKT ÖVER UTVÄRDERINGSMETODER MED EXEMPEL

KONTRAFAKTISK EFFEKTUTVÄRDERING

Fungerar ett program?

- Randomiserad kontrollerad undersökning
- Dubbeldifferens
- "Discontinuity design"
- Matchningsmetoder
- Instrumentella variabler

TEORIBASERAD UTVÄRDERING

Varför fungerar ett program?

- Mottagarstudier
- Fallstudier, intervjuer
- Realistisk utvärdering
- Deltagande utvärdering

MODELLERING

- Makroekonomiska modeller (t.ex. HERMIN, QUEST)
- Sektoriella modeller (t.ex. TRANSTOOLS)
- Input-output-analys
- Matriser över social redovisning

BEDÖMNINGSALTERNATIV

- Lönsamhetsanalys
- Analys av kostnadseffektivitet
- Multikriterieanalys
- Scenariovärderingsmetoden

Andra tekniker finns för att skapa kontrollgrupper (t.ex. dubbeldifferens, matchningstekniker). Flera av dessa testades i en studie om investeringsstöd till företag i det tyska mål 1-området. Studien visade att detta instrument ledde till ökade investeringar i företag med stöd. Det är rimligt att tolka dessa skillnader kausalt, baserade på empiri och vissa antaganden.

Modeller – den större bilden

Alla metoder som hittills nämnts tittar på programmets resultat ur ett ganska smalt perspektiv. De kan inte täcka en ekonomi i sin helhet, inklusive ett programs interaktion med ekonomin. Modeller kan hjälpa till att besvara denna fråga. Deras mål är att kopiera huvudmekanismerna i ett helt ekonomiskt system, som kan bestå av en region eller en nationalstat. En modell skulle till exempel kunna ställa frågan huruvida nystartade företag med stöd verkligen skapade fler jobb i en ekonomi, eller om de helt enkelt stötte ut företag utan stöd från marknaden.

Efterhandsutvärderingen använde två olika makroekonomiska modeller för mål 1-regioner: HERMIN och QUEST. Deras simuleringar ger inblick i sammanhållningspolitiska programs effekt på bruttonationalprodukten, sysselsättning eller ekonomins aktiekapital.

Modeller kan också begränsas till endast en sektor. I denna utvärdering testade GD Regionalpolitik och kommissionens gemensamma forskningscentrum en sektoriell transportmodell (TRANSTOOLS).

När man använder resultat från modeller är det viktigt att vara medveten om att modeller är förenklingar av verkligheten, trots all imponerande matematik som tillämpas. Förenklingar och antaganden som byggs in i modellen måste vara tydliga för användaren, annars kan modeller skapa ett vilseledande intryck av "exakthet".

Konkurrerande alternativ – vad gör man?

Maktthavare ställs ofta inför situationer där alternativa projekt eller program tävlar om finansiering. Lönsamhetsanalys är den mest kända tekniken på detta område. Den strävar efter att stödja beslutet om ett offentligt projekt genom att väga projektets alla kostnader och vinster – och jämföra resultaten med alternativa projekt. För att möjliggöra detta vägande uttrycks kostnader och vinster i penningvärde. GD Regionalpolitik prövar för närvarande användbarheten av sådana analyser efter att projekt som fått stöd från sammanhållningsfonden 2000–2006 avslutats.

Hur gå vidare?

Europeiska kommissionen kan inte på egen hand ge alla exempel på sammanhållningspolitikens resultat. Det är därför den uppmanar medlemsstaterna att använda några av de mer strikta metoderna i sina egna utvärderingar. Ju fler utvärderingar vi har som ger trovärdiga exempel på olika aspekter av politiken, desto bättre kommer vi att kunna skapa en helhetsbild av vad politiken uppnått.

För att summera: Det finns inte en enstaka, magisk metod för att, på ett enkelt sätt, utvärdera huruvida sammanhållningspolitiska program varit framgångsrika eller inte. Men utvärderingar som grundas på flera olika metoder kan samla bevis på ett lyckat resultat.

FÖR YTTERLIGARE INFORMATION SE EVALSEDS METODREFERENSBOK:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evalsed/sourcebooks/method_techniques/index_en.htm

UTVÄRDERING STÄRKER SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN

Utvärdering är helt och hållet inbyggt i sammanhållningspolitiken. När europeiska ledare beslutar om budgeten för politiken, måste denna översättas till riktlinjer och mål på medlemsstats-, region- och, slutligen, projektnivå. Tydliga riktlinjer och mål på respektive nivå kan visa hur projekt bidrar till att uppnå europeiska mål när det gäller ekonomisk, social och territoriell utveckling. Utvärdering hjälper både för att sätta målen och för att följa upp huruvida dessa mål har uppnåtts.

Regioner är ansvariga för utvärderingen av sina program, för att se om de presterar enligt planen och för att göra nödvändiga förbättringar om så inte är fallet. Under åren 2007–2013 har regionala och nationella myndigheter stor frihet att bestämma vad de vill utvärdera och när. Huvudsaken är att utvärderingarna ska utformas för att möta deras behov – om de behöver resultaten är de mer benägna att använda sig av dem!

I denna artikel berättar programsamordnare i fyra EU-områden – Frankrike, Polen, Nordrhein-Westfalen i Tyskland samt Österrike – för oss hur utvärdering hjälper dem att skapa effektiva program som svarar mot sammanhållningspolitikens mål.

FRANKRIKE

Traditionellt sett har regional utvecklingspolitik i Frankrike varit centraliserad. Under de senaste tjugo åren har den nationella planeringsmetoden utvecklats mot decentralisering och större ansvar för lokala myndigheter. Dessutom har det sedan 2000 funnits en ständig önskan om bättre samordning mellan ERUF-programmen och Contrats de plan Etat-Région (CPER), program på stats- och regionalnivå som introducerades i och med den decentraliseringspolitik som tillämpades i Frankrike på 1980-talet.

För att hjälpa till att nå detta mål anpassades programmen på stats- och regionalnivå till ERUF-programmens sjuåriga programperiod (2000–2006). Syftet var att främja mer sammanhängande åtgärder och öka hävstångseffekten av de inhemska och europeiska medlen. Under denna period har utvärdering också gett ett mervärde åt programmen på stats- och regionalnivå genom att introducera nya rutiner, såsom halvtidsutvärderingar, och skapa en starkare utvärderingskultur i både statlig och regional förvaltning. Denna sammanhållning med ERUF-programmen förstärktes ytterligare under innevarande period i och med introduktionen av förhandsbedömningar för programmen på stats- och regionalnivå, införandet av vanliga, regionala utvärderingskommittéer och inrättandet av vanliga utvärderingar för ERUF-programmen och CPER.

LÄS MER:

<http://www.datar.gouv.fr/>

DATAR är det nationella organ med ansvar för fysisk planering och regional utvecklingspolitik i Frankrike som tillhandahåller riktlinjer för att fastställa den nationella strategin. Organet ansvarar för processen och samordningen av ERUF-programmens och CPER:s utvärderingar, föreslår metoder och genomför nationella, tematiska utvärderingar. På regional nivå är prefekturerna i samarbete med regionala, självstyrande myndigheter (med undantag för Alsaces regionala myndighet som delegerades denna roll) ansvariga för övervakning och utvärdering.

På grund av en komplex institutionell uppdelning av ansvarsområden mellan regionerna och den centrala nivån, är övervakning av nationella och regionala program en riktig utmaning. Före år 2000 använde regionerna sina egna övervakningssystem, vilka inte alltid var förenliga med systemet på central nivå. Detta gjorde det omöjligt att sammanföra uppgifterna som samlats in av regionerna. Perioden 2000–2006 utmärktes av införandet av PRESAGE, ett system för ekonomisk övervakning av de program som medfinansieras av ERUF. När det gäller utvärderande insatser har detta system utökats till att omfatta övervakning av CPER under innevarande period. Även om övervakning ofta anses vara en administrativ börda, utgjorde den ett användbart inlärningsverktyg för både projektpartners och regionala myndigheter.

POLEN

Under arbetet fram till EU-anslutningen 2004 ställdes Polen inför den enorma uppgiften att skapa helt nya system för att bedöma effekten av investeringsprogram. Gemensamt med andra nya medlemsstater skulle institutionella strukturer och institutionell kapacitet införas innan någon typ av utvärdering kunde påbörjas. Det var en kolossal uppgift att ha framför sig. Idag går emellertid den nationella enheten för utvärdering från klarhet till klarhet, och det som började som en skyldighet inom programövervakning håller nu på att bli ett exempel på modern, offentlig förvaltning.

De första stegen på denna resa togs 2004, med intensiva ansträngningar för att skapa robusta institutioner och utbilda tjänstemän i utvärderingsmetoder. 2006 hade man kommit långt nog för att färdigställa förhandsbedömningar av program för perioden 2007–2013 och för att ställa mer övergripande frågor om hur effekter kan utvärderas, vem som ska vara ansvarig för detta och hur man på bästa sätt sprider resultaten av upptäckterna. Uppfattningen om utvärdering är numera att pågående, integrerade studier och datainsamling upptäcker den verkliga ekonomiska effekten av enskilda projekt och de bredare, horisontella syftena med regionala utvecklingsprogram.

Eftersom de uppnått mycket på kort tid, är polska utvärderare entusiastiska inför att dela med sig av sin kunskap och upprätthålla drivkraften till utveckling. Alla som är involverade är engagerade i att göra resultaten av arbetet kända och sprida dessa via konferenser, Internet, rapporter och databaser som är tillgängliga för allmänheten.

Utbildning i utvärderingsförfaranden och förbättring av metoder fortsätter att utgöra kärnan i arbetet. EU-medel har garanterat att utvärderingsprocessen kan utvecklas kontinuerligt genom nya utbildningsmöjligheter och genom att avsätta resurser till forskning på detta område. Detta kompletteras med att tillkalla externa experter och fördelar från ökat internationellt samarbete. I och med denna kraftfulla kombination av resurser och ambitioner, får utvärdering i Polen snabbt ett avundsvärt rykte.

LÄS MER:

Polen - <http://www.mg.gov.pl/English>

Finansiering av förnybar energi i Réunion

” Det som började som en skyldighet inom programövervakning håller nu på att bli ett exempel på modern, offentlig förvaltning ”

NORDRHEIN-WESTFALEN, TYSKLAND

Den långa erfarenheten av programövervakning i Tyskland utgör en stadig grund för de mer och mer omfattande indikatorerna som följs idag. I Nordrhein-Westfalen sammanställer utvärderarna av programmen en helhetsbild av den regionala utvecklingens effekter genom uppgifter om ekonomi och sysselsättning. Detta ger en inblick i hur raden av projekt bidrar till skapandet av arbetstillfällen, innovation, etablering av nya företag och möjligheter till yrkesutbildning.

Förutom detta, sett till de övergripande målen, mäter utvärderingsprocessen även miljömässiga vinster och jämställdhet. Martin Henniecke, chef för förvaltningsmyndigheten vid ministeriet för ekonomi och energi i Nordrhein-Westfalen, är övertygad om att "kontinuerlig övervakning och utvärdering är grunden för öppenhet, slagkraft och effektivitet".

Varje projektförslag måste fastställa en detaljerad motivering till finansiering beträffande förväntade ekonomiska, sociala och miljömässiga vinster. Denna utförliga information blir mer och mer användbar med tiden, och ju mer detaljerat nyttan med projektet är beskriven, desto mer användbara är beskrivningarna i den pågående utvärderingsprocessen, liksom i form av milstolpar.

För vissa komplexa program, särskilt de program som involverar nya finansieringsinstrument, görs en djupgående utvärdering efter att projektet avslutats. I dessa fall tittar utvärderarna på kvantitativa uppgifter om projektets utfall, samt gör mer kvalitativa bedömningar av innovationsnivå och sociala förbättringar. Ibland kallas externa grupper in för att öka expertisen på särskilda områden och möjliggöra mer mätbara framsteg inom bredare, tematiska mål såsom klimatstrategin.

Alla dessa trådar kan nu knytas ihop till en trovärdig och kraftfull utvärderingsprocess som visar på prisvärdhet i en rad åtgärder och ligger till grund för att kontinuerligt finjustera förvaltningen av framtida projekt.

LÄS MER:

Nordrhein-Westfalen

<http://www.economy.nrw.de/grundsatz/nrwineu/index.php>

ÖSTERRIKE

Den drivande kraften bakom utvärdering i Österrike var den nya förordningen för EU:s strukturfonder som uppmuntrade till en öppnare och mer logisk metod.

Systematisk utvärdering, vilket är en förutsättning för processorienterade utvärderingssystem, kräver kunskapsdelning och nätverkande för att garantera att erfarenheter sprids.

Under perioden 2000–2006 skapades ett nytt instrument för att förbättra kommunikationen och samordningen av utvärderingsprocessen. Detta kallades KAP-EVA och var en utvärdering av samordningen och arbetsplattformen som inrättades i tid för att gagna de särskilda, obligatoriska halvtidsutvärderingarna.

Som en del av halvtidsutvärderingen 2003 utvärderades forskningsföretaget Profactor i Oberösterreich rörande de regionala effekterna av dess forskningsprojekt som medfinansierats av EU. Processen tittade närmare på projektets inverkan på regionala små och medelstora företags innovationspotential, utvecklingen av innovationsinriktad infrastruktur och förbättringen av tekniköverföring. Även om man fann visst utrymme för förbättring, såsom att uppmuntra mindre innovativa företag att nyttja forsknings-kunnande, bekräftade utvärderingen av Profactor de positiva effekterna av projekt som medfinansierats av EU.

Utvärderingsmetoden utvecklades ytterligare under 2007–2013 genom att inrätta en integrerad, strategisk övervakningsprocess, "STRAT.ATplus". Som ett resultat av en kvantitativ genomförd pilotstudie (observationsperiod 1995–2007) kan följande slutsats dras: Regioner med stöd (under åren 1995–2007) utvecklades bättre beträffande sysselsättning och arbetsmarknad och har uppnått större framsteg jämfört med regioner utan stöd. Antalet decentraliserade aktiveringsåtgärder och skapandet av regionala hjälpinsatser har förbättrat villkoren för utveckling i regionerna.

Den strategiska övervakningsprocessen stödjer till fullo partnerskapsprincipen och belyser regional strategisk utveckling ur ett övergripande finansieringsperspektiv.

LÄS MER:

Österrike

www.oerok.gv.at

” Den långa erfarenheten av programövervakning i Tyskland utgör en stadig grund för de mer och mer omfattande indikatorerna som följs idag. ”

Profactor-projektet visade fördelarna med EU-finansiering

PRESENTATION AV KOMMISSIONÄR HAHN, EU:S NYA KOMMISSIONÄR FÖR REGIONALPOLITIK

Vad ser du som de huvudsakliga utmaningarna framöver i din nya roll som EU:s kommissionär för regionalpolitik?

Låt mig först och främst säga att det är ett privilegium att ha blivit utsedd till detta jobb. Att styra EU:s regionalpolitik – en av de största framgångssagorna inom europeisk integration – är en enorm utmaning i sig, och jag ser fram emot att fortsätta det fina arbete som mina föregångare utträttat.

Min åsikt är att vi behöver utveckla regionala ekonomier som är kunskapsbaserade, innovativa och hållbara i större utsträckning. Finanskrisen och den påföljande ekonomiska nedgången har drabbat alla regioner runtom i unionen. Den fortsätter att ha stora effekter på ekonomisk utveckling och sysselsättning. Genom att investera ännu mer av regionala medel i forskning, innovation och utbildning kan vi bidra till att underbygga konkurrenskraft och innovation i våra regioner, vilket i sin tur kommer att hjälpa oss att gå stärkta ur den ekonomiska krisen.

Vi behöver också säkerställa att vår politik är mer fokuserad än någonsin på att uppnå konkreta resultat och att skapa arbetstillfällen. I vår tätt sammankopplade värld kommer tillväxt i en region att leda till nya arbetstillfällen i en annan. När allt kommer omkring betyder regionala investeringar framgång för Europa.

Du har lovat att göra regionalpolitiska mål till en nyckelaspekt i strategin "EU 2020" – är det ett realistiskt mål?

Ett av mina huvudsakliga mål är att säkerställa att EU:s sammanhållningspolitik anpassas väl till strategin "EU 2020". Detta har hög prioritet. Strategin kommer att fastställa ramverket för EU:s ekonomiska, sociala och miljömässiga utveckling under nästa årtionde. Med tanke på det rådande ekonomiska klimatet kommer det inte att bli någon lätt uppgift att uppfylla dess mål. Med ett integrerat ramverk för investeringar, ett beprövat system för att uppnå resultat samt ansvarskänsla, kan och ska sammanhållningspolitiken emellertid vara ett av de huvudsakliga medlen för "EU 2020".

Du är nu ansvarig för en av de största budgetarna i Europeiska unionen – på vilket sätt kommer du att garantera att de politiska effekterna bedöms korrekt?

En politik till ett värde av 50 miljarder euro årligen förfogar utan tvekan över en massa pengar! Att utvärdera effekterna av dessa investeringar och erfara vad som fungerar och varför, är naturligtvis avgörande för dess framgång. Jag tror verkligen att

sammanhållningspolitiken måste fokusera mer på resultat, med utfallskriterier som återspeglar karaktären av insatser och politiska mål.

Miljoner projekt har fått stöd via politiken. Dessa projekt skildrar hur dess fortsatta investeringar i infrastruktur, miljömässiga förbättringar, innovation och affärsutveckling samt i människors kompetens har lett till ordentliga förmåner för medborgare runtom i EU. Att låta allmänheten få veta vad som verkligen har uppnåtts med skattebetalarnas pengar är inte bara avgörande, det utgör också en hörnsten i det demokratiska ansvaret. Vi måste därför ställa utom allt rimligt tvivel att vi använder oss av det bästa kontrollsystemet, så att skattebetalaren vet att pengarna används väl.

Detta kommer att kräva en ännu starkare övervaknings- och utvärderingskultur och ett engagemang att lära genom partnerskap. Ett ökat fokus på vad som åstadkoms, mål och resultat kan också behöva kopplas till incitament och villkorlighet för att uppmuntra kvalitet.

Det har varit mycket diskussion om den framtida sammanhållningspolitiken – vilken är din personliga åsikt i några av huvudfrågorna som diskuterats?

Både med tanke på strategin "EU 2020" och budgetöversynen är 2010 på många sätt ett nyckelår för att lägga grunden för den framtida sammanhållningspolitiken. Att utforma politiken som ska ta över efter 2013 så att den kan stödja Europas regioner i mötet med nya utmaningar och då de äntrar morgondagens ekonomi, kommer att vara en av mina viktigaste uppgifter.

Europas ekonomiska integrationsprojekt är till för alla – därför bör sammanhållningspolitiken vara en politik för alla regioner. För att öka politikens effektivitet behöver vi emellertid fokusera det framtida stödet på ett begränsat antal prioriteringar i linje med "EU 2020" och undvika vidare ökning och fragmentering av gemenskapens finansiering. För att uppnå detta måste vi förenkla politikens regler och fokusera mer på resultat samt arbeta tillsammans på alla nivåer för att kombinera EU-medel med lokala, regionala, nationella eller privata budgetar för att se till att investeringarna får maximal effekt.

Generaldirektoratet för regionalpolitik stöder utvecklingen av utvärderingskompetens i medlemsstaterna och regionerna genom att tillhandahålla rådgivning och vägledning om utvärderingsmetoder och goda exempel. Syftet är att hjälpa nationella och regionala förvaltningar att förbättra sina utvärderingars stringens och kvalitet. Vi gör detta med hjälp av olika arbetsdokument och riktlinjer, utvärderingsevenemang och två nätverk för utvärdering.

Utvärderingsnätverk för medlemsstater:

Utvärderingsnätverket för medlemsstater är ett forum för diskussion mellan Europeiska kommissionen (Generaldirektoratet för regionalpolitik) och medlemsstater av frågor beträffande utvärderingen av sammanhållningspolitiken. Ordförande för nätverket är GD Regionalpolitikens enhet för utvärdering, och det sammanträder två eller tre gånger per år för att diskutera utvärderingsmetoder, god praxis, utvärderingsresultat och hur dessa ska användas.

Ur dagordningen för mötet den 25–26 februari 2010:

- Nationella strategiska rapporter: Översikt över huvudsakliga indikatorer och utvärderingsresultat
- Huvudsakliga indikatorer: Organisering av pilotprojektet och information om årsrapporter 2010
- Uppdatering och presentationer av GD Regionalpolitik om slutliga resultat från efterhandsutvärderingarna av mål 1 och 2 för perioden 2000–2006:
 - Strukturella förändringar & globalisering
 - Transport
 - Miljö & klimatförändringar
- Uppdatering av efterhandsutvärderingen av Sammanhållningsfonden och ISPA
- Presentation av utvärderingsresultat från Polen (om stöd till företag & kontrollgrupper)
- Presentation av utvärderingsresultat från Sverige och en färsk publicering om pågående utvärderingar

Det syftar till att underlätta utbytet av erfarenheter och god praxis mellan medlemsstater för att stärka utvärderingskapaciteten i Europeiska unionen. Utvärderingsnätverket inbegriper representanter från medlemsstaterna som ansvarar för utvärdering av sammanhållningspolitiken, i synnerhet Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden.

Nätverk för experter

Målet med detta nya initiativ är att samlar alla tillgängliga exempel på vad sammanhållningspolitiken åstadkommer, varje år, och att framställa en årlig rapport för varje medlemsstat. De första rapporterna kommer att publiceras i slutet av 2010.

Detta nätverk av experter, som bildades i början av 2010, kommer att sammanställa exempel på vad sammanhållningspolitiken åstadkommit under perioden 2007–2013 genom att titta på de operativa programmens konkreta och ekonomiska resultat. Det kommer att analysera de exempel som kommer från utvärderingar som gjorts i medlemsstaterna.

Enligt nuvarande regler är medlemsstaterna ansvariga för utvärderingar under programperioden som görs utefter deras behov och prioriteringar. Under de senaste åren har medlemsstaterna utvecklat utvärderingsplaner, och många har lanserat utvärderingar som ger ny inblick i vad programmen uppnått. Detta utvärderingsnätverk för experter kommer att analysera resultaten av dessa studier i varje medlemsstat.

Ett annat mål för detta nätverk är att hitta exempel på god praxis i utvärdering (intressanta metoder, användbara uppgifter etc.). De studier som kan vara till nytta och av intresse för andra medlemsstater kommer att finnas tillgängliga på Inforegio-sidans nätbibliotek, där användare kommer att kunna söka efter utvärderingsstudier utifrån olika kriterier.

Fokus på innovation 2010

I linje med den förnyade Lissabonstrategin betonar sammanhållningspolitiken behovet av investeringar i innovation för att upprätthålla konkurrenskraft, tillväxt och sysselsättning i Europa. En fjärdedel av ERUF under 2007–2013, 85 miljarder euro, inriktas på verksamhet som främjar innovation. Expertnätverkets arbete kommer att ge inblick i de typer av åtgärder som ERUF stödjer och den relativa vikten av innovationsmiljöer i varje medlemsstat.

Finns det en regional dimension i nationell innovationspolitik, och på vilket sätt bidrar ERUF-programmen till regional och nationell innovationspolitik? Dessa hör till nyckelfrågorna som experterna kommer att titta på i varje medlemsstat. Målet är att ge inblick i hur sammanhållningspolitiska program skulle kunna bidra till att förbättra EU:s innovationspotential.

Evalsed

Evalsed är en resurs på nätet som ger handledning om hur utvärderingar kan utformas och genomföras, och hur man garanterar deras kvalitet. Det är utformat i första hand för beslutsfattare – i synnerhet för dem som utformar och leder utvärderingar. Evalsed är ett praktiskt verktyg som syftar till att hjälpa beslutsfattare med politik som rör socio-ekonomisk utveckling.

Verktyget definierar utvärderingens roll i socio-ekonomisk utveckling, diskuterar olika sätt att utveckla utvärderingskapaciteten och utarbetar metoder för utvärdering. Evalsed har traditionellt fokuserat på programutvärdering. Erfarenheten från pågående utvärderingar för 2007–2013 och den tematiska efterhandsutvärderingen av perioden 2000–2006 visar också på den större potentialen för tematiska utvärderingar eller insatser för att åstadkomma trovärdiga resultat. Som en följd av dessa nya erfarenheter av utvärdering, uppdaterades och trycktes den handledande delen av Evalsed för att främja och förbättra tillämpningen av utvärdering i EU.

EVALSED BESTÅR AV TVÅ DELAR:

Handledning: avsedd för allmänna användare och läsare

2 referensböcker: av särskilt intresse för personer som utför utvärderingar och personer som vill förmedla eller förvärva kunskap om utvärdering

- Metoder & tekniker
- Kapacitetsuppbyggnad

Den övergripande strukturen av referensboken om utvärderingsmetoder och -tekniker har nyligen uppdaterats, och nya kapitel om makroekonomiska modeller och kontrafaktisk effektutvärdering har publicerats. 2010 planeras en mer djupgående granskning av vägledningen och källsamlingarna för att ytterligare utveckla och uppdatera deras innehåll.

Konferens om utvärdering

En stor internationell konferens om nya metoder för utvärdering av sammanhållningspolitik – att främja ansvar och lärande, ägde rum i Warszawa, Polen, i november 2009. Temat för konferensen var användningen av utvärderingsmetoder som ger trovärdiga exempel på sammanhållningspolitikens resultat. Detta evenemang samlade 500 deltagare från samtliga medlemsstater och även från andra länder, inklusive makthavare, ansvariga för utvärdering av sammanhållningspolitiska program på nationell och regional nivå, utvärderare och det akademiska samfundet.

Ett av de huvudsakliga budskapen är att utvärdering måste fånga effekterna av sammanhållningspolitiken, vilket är en tvåvägsprocess: Kommissionen kan inte på egen hand ge exempel på politikens resultat – även medlemsstater och regioner måste komma med utvärderingsexempel. Kraftfulla utvärderingsmetoder bör användas på olika insatsområden.

Behovet av politisk debatt om politikens resultat var ett konsekvent budskap under de två dagarna med presentationer, diskussioner och workshops om särskilda utvärderingsmetoder. Konferensen var ett lämpligt tillfälle för en del europeiska toppolitiker och utvärderare att fundera över vad kommissionen, medlemsstaterna och utvärderare behöver göra för att garantera att utvärdering håller måttet och bidrar till den politiska debatten. Om vi vill ha en politik som uppnår resultat, och om vi vill kunna visa detta genom utvärdering, måste vi också vara tydliga med vad som är politikens mål – och inte överbelasta politiken med mängder av mål.

LÄS MER:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evalsed/index_en.htm

Panorama tar i varje nummer reda på hur två projekt ter sig utifrån det perspektiv de människor har som leder dem. Vi tittar på ljusare och mörkare sidor av att leda ERUF-finansierade projekt; att identifiera problemen och dela lösningarna.

PROJEKT 1

LOGLIFE INIFRÅN

Fakta och siffror

Ungefär 2,3 miljoner euro investeras i Longlife-projektet från januari 2009 till januari 2012.

Bygga för livet

Miljöhänsyn håller på att bli ett av de huvudsakliga designkännetecknen i nya, moderna bostadshus i Östersjöregionen, delvis tack vare Longlife-projektet. Praxis, innovativ teknik, enhetliga förfaranden och riktlinjer utvecklas av projektet för att planera och bygga en prototyp för ett hållbart, energieffektivt och resursbesparande bostadshus.

Kunskap som förvärvats under processen kommer att överföras till Danmark, Tyskland, Litauen, Polen och Ryssland. Man förväntar sig att denna kunskapsdelning kommer att minska skillnaderna beträffande praxis, teknik, förfaranden och regler, och därmed leda till mer miljövänliga bostadshus.

Bakom kulisserna – att leda ERUF-projektet

Det här är projektledaren, Klaus Rückert

Klaus Rückert är projektets huvudpart. Rückert, professor inom områdena design, struktur och konstruktion vid arkitekturinstitutet vid Technische Universität Berlin, såg det som "ett litet steg" att utöka sitt forskningsområde från länder såsom Mexiko, Kina, Afghanistan och Iran till Europas Östersjöregion. Han tog sig an den viktiga uppgiften att hitta partners och skriva ett lyckat projektförslag för programmet Interreg IV B.

En helgdag i Litauen nyligen gav projektsamordnare Maria Kiefel anledning att skicka ut hälsningar till projektets partners och föreningar som är baserade där. "Det är verkligen viktigt för projektet att folk känner sig uppskattade och informerade," förklarar hon. Med partners i olika länder, grupper med kompetens på olika specialområden och EU-riktlinjer för verksamheter i Östersjöregionen som nu kommit ut i en fjärde upplaga, är behovet av att hålla alla uppdaterade brådskande.

Så när hon i samband med projektets sista workshop presenterade en lägesrapport för styrkommittén som också fastställde huvuduppgifterna för nästa rapportperiod, var hon glad att alla rekommendationer accepterades. Rapporten i sig och presentationer som stöd till denna skickades ut till alla projektpartners. "Vi vill inte att någon ska känna sig utanför," säger Kiefel.

Om förvaltningen av ett ERUF-finansierat Östersjöprojekt skulle bli för komplicerat, har Kiefel en ovärderlig resurs till hands. EU:s Joint Technical Secretariat finns i Rostock. "De kan besvara alla frågor jag kan tänkas ha. Tjänsten är ovärderlig," tillägger hon.

Som första projekt att tilldelas ERUF-finansiering i sista programmets första utlysning har ledarna för projektet anledning att vara stolta över vad som uppnåtts. Och vad tror Kiefel är nyckeln till ett framgångsrikt projekt i Östersjöregionen Rostock. "De måste finnas förtroende mellan huvudparten och Joint Technical Secretariat," säger hon.

Framgångsrikt resultat

Eftersom projektet löper smidigt, ligger fokus på de förväntade resultaten. Det huvudsakliga syftet är att skapa en ny byggnad, designad från grunden och hållbarhetscertifierad, som kan användas av regionala och nationella organ samt EU-organ, planerare, bostadsföreningar, utvecklare, bolag och småföretag. Och när en är färdig och har kommit igång, är förhoppningen att fler ska byggas.

När han fick frågan om eventuella större hinder längs vägen till genomförande, sa Rückert: "Självklart krävs det viss ansträngning för att samordna fjorton partners från fem länder på ett sådant svårt tema!" Han är dock snabb med att framhålla att det starka engagemanget från hans kollegor i partnerprojekten har bidragit till att få saker och ting att löpa friktionsfritt.

LÄS MER:

<http://www.longlife-world.eu>

Medan vi kommer att följa Musikpark och Centrum för nanohälsa i nästa nummer, avslöjar vi i detta nummer vad som har hänt i två nya projekt – Competitive Health Services och Longlife, vilka båda involverar partnerskap över medlemsstaternas gränser.

PROJEKT 2

COMPETITIVE HEALTH SERVICES INIFRÅN

Fakta och siffror

Nästan 1 miljon euro investeras i projektet Competitive Health Services från januari 2008 till slutet av 2010.

En modern metod att utöva sjukvård

Finland, Irland, Norge, Sverige och Skottland har några av Europas mest sparsamt befolkade regioner med en befolkningstäthet på i genomsnitt 3,5 invånare per km². Att förse dessa regioner – med en åldrande befolkning och ett kallt klimat – med sjukvård, är en utmaning som länge varit känd. Det är dock först på sistone som man har hittat lösningar.

Från sitt kontor i Bryssel drömde Seppo Heikkilä, dåvarande chef för North Finland EU Office, ihop en plan tillsammans med Pasi Parkkila från Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt om att förse avlägsna regioner med telemedicin och e-hälsövårdstjänster. Genom hans kontakter och kunskap om finansiering skapades projektet Competitive Health Services.

Det här är Minna Mäkinieni – projektsamordnare

Mäkinieni kontaktades för att omsätta sin specialistkunskap i praktiken som projektsamordnare. Hennes vetenskapliga bakgrund – hon har forskat på DNA-replikation och -reparationer vid Uleåborgs universitet och senare simulerat uppkomsten av cancer i Storbritannien – liksom hennes kunskap om informationsbehandling och offentlig administration gjorde henne perfekt för att leda detta ambitiösa, transnationella projekt. Två år in i projektet beskriver hon arbetet som "väldigt intressant och stimulerande", trots de många tidsfrister som måste respekteras.

Och vad är Mäkinienis råd till andra som söker stöd från ERUF? "Administrationn av ett EU-projekt tar mycket tid; tidsrapporter ska fyllas i och allt ska dokumenteras i detalj. Att ägna uppmärksamhet åt detaljerna lönar sig dock, eftersom det blir lättare att skriva rapporter och förbereda revisionen."

Att driva projektet – vad innebär det?

Den ekonomiska nedgången har fört med sig ekonomiska problem för sjukvårdssektorn som behöver spara. Detta i kombination med svininfluensa-epidemin nyligen, gör det uppenbart att dessa oväntade begränsningar har gjort att sektorn fått mindre tid och pengar till att utveckla nya tjänster. För att klara av detta har projektkonsortiet försökt att garantera att alla inblandade personer kompenseras tidsmässigt – ett drag som verkar löna sig.

Mäkinieni är tydlig med att kommunikation är nyckeln till att klara av de flesta hinder på vägen. "Att kommunicera via e-post är bekvämt, men det är inte det bästa styrverktyget. Vi har hållit extra telefon- och video-konferenser som komplement till våra möten två gånger per år." Att involvera högsta ledningen, och det engagemang denna har visat, har också varit avgörande för projektets framgång.

Inget avstånd för långt

Efter många möten för att kläcka idéer, och förberedelser, valdes de mest lovande tjänsterna ut i Finland, Norge, Sverige och Skottland. Sedan anordnades möten i Inverness i Skottland för att para ihop tjänsteleverantörer med lokala representanter som var intresserade av att pröva projektet.

I Finland

En svensk uppfinning för att övervaka medicinska värden på distans testades. Denna uppfinning, känd som CheckUp Care, gör det möjligt för patienter att få blodtrycket kontrollerat tillsammans med blodsockernivåer, vikt och procenthalten kroppsfett. Systemet ska också användas till att erbjuda EKG-mätningar till hjärtpatienter.

Alla dessa uppgifter kan sedan nås via en webbläsare.

I Norge

Små samhällen på ön Senja har haft stora svårigheter att tillsätta allmänläkartjänster. Tack vare CheckUp Care kommer läkare som alla är stationerade på en och samma plats att erbjuda tjänster till öns invånare.

I Sverige

En mobil enhet för ögonundersökningar kommer att ge service i hemmet hos patienter med diabetes och grön starr. Enheten finns i en släpvagn och är därför lätt att transportera.

I Skottland

Teledialysis (en norsk modell) skapar en videolänk mellan dialysenheter vid huvudsjukhuset i Inverness och ett sjukhus på landsbygden i Wick. Detta kommer att hjälpa vårdpersonal på fältet och möjliggöra konsultation på distans mellan njurpatienter, njurspecialister och andra specialister som huvudsakligen är stationerade vid huvudsjukhuset.

LÄS MER:

www.ehealthservices.eu

DATUM 2010	HÄNDELSE	PLATS
19 april	Sammanhållningspolitiken 2000–2006: Vad har vi uppnått?	Bryssel (BE)
19–21 april	April månads konferens i Wien/Bratislava om EU-strategin för Donau-området	Wien (AT) och Bratislava (SK)
10–11 maj	Konferens i Ruse om EU-strategin för Donau-området	Ruse (BG)
20–21 maj	Konferensen Regioner för ekonomisk förändring om att bygga hållbar tillväxt, och RegioStars prisutdelning 2010 http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/sustainable-growth/home_en.cfm?nmenu=1	Bryssel (BE)
24–26 maj	Konferens om regionala svar på globala förändringar: aktörer, institutioner och organisationer http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/	Pecs (HU)
27–28 maj	Forum om de yttersta randområdena	Bryssel (BE)
10–11 juni	Konferens i Constanta om EU-strategin för Donau-området	Constanta (RO)
21–22 juni	Informellt ministermöte om boende och stadsutveckling http://www.eu2010.es/	Toledo (ES)
4–7 oktober	Open Days – åttonde europeiska veckan för städer och regioner – "Objective 2020: Competitiveness, cooperation and cohesion for all regions" http://www.opendays.europa.eu/	Bryssel (BE)

Ytterligare information om dessa evenemang finns i kalendariet på vår Inforegio-sida:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_en.cfm

Kommande nummer av Panorama är:

Panorama 34 (Sommaren 2010) kommer att ägnas åt "en samordnad strategi".

Panorama 35 (Hösten 2010), "Bekämpning av fattigdom och social utestängning", kommer att betrakta det europeiska året på detta tema genom sammanhållningspolitikens ögon. Utmaningarna social utestängning, fattigdom i städerna och marginaliserade befolkningsgrupper såsom romerna, kommer att undersökas.

Vi vill ha dina kommentarer och idéer, så om du har något att säga, kontakta oss via:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-10-033-SV-C

ISSN 1725-8170

© Europeiska gemenskaperna, 2010
Återgivning tillåten om källan anges.

■ Publikationsbyrån

Europeiska kommissionen, Generaldirektoratet för regionalpolitik
Enhet B.1 – Kommunikation, information och förbindelser med tredjeland
Raphaël Goulet
Avenue de Tervuren 41, BE-1040 Bryssel
E-post: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm